

Изх. №
София, 2009 год.

**Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност, № 902-01-32 , внесен от МС на 19.10.2009 год.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО СТОЯНОВА,

Във връзка с внесения в Народното събрание проект на закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България има следните предложения и допълнения:

1. Да се създаде нов параграф 12а със следното съдържание:

§ 12а. В чл. 46, ал.2 думите „при условията на договор за лизинг” се заличават.

Мотиви:

Предлаганият проект цели да предостави на банките и другите доставчици на финансови услуги една възможност, която е предвидена изрично в европейското право – опцията да

третираат финансовите услуги като облагаеми. Тази опция дава възможност да се намали ефективното данъчно бреме върху банките, без услугата да се оскъпява за получателите на финансови услуги.

Съгласно действащия Закон за ДДС, доставката на финансови услуги е освободена доставка (с изключения, касаещи финансовия лизинг) и това ограничава възстановяването на ДДС, свързан с покупките на банките и другите доставчици на финансови услуги. По този начин невъзстановимият данък става допълнителен разход и намалява рентабилността на тези лица или оскъпява продукта за клиентите. На практика, банките и другите доставчици на финансови услуги почти не възстановяват ДДС.

Предлага се въвеждане на опция за облагане на финансовите услуги с ДДС. Това би довело до възстановяване на съответния ДДС при покупките и би намалило разходите на банките и другите доставчици на финансови услуги.

Начисляването на ДДС не би трябвало да повлияе негативно на получателите на финансови услуги, които са регистрирани по ДДС лица с право на възстановяване на ДДС.

В същото време, доставката на тези услуги на нерегистрирани лица или на лица, които нямат право на възстановяване на ДДС (като застрахователи, например) може да остане освободена по желание на доставчика. Това би предпазило от увеличаване на цените на финансовите услуги и би запазило конкурентните позиции на банките и другите доставчици на финансови услуги.

Въвеждането на опция за начисляване на ДДС за финансовите услуги е изрично предвидена в Директива 112/2006/ЕС (чл. 137, ал. 1, т. а от Директивата). Тази възможност се прилага в някои страни от ЕС като Франция, Германия, Белгия, Естония и Литва.

2. Да се създаде нов параграф 15а със следното съдържание:

§ 15а. Чл. 70, ал. 5 се изменя така:

„(5) Не е налице право на данъчен кредит за данък, който е начислен неправомерно. Изречение първо не се прилага, когато данъкът е бил внесен в бюджета от доставчика и не е налице злоупотреба по чл. 177. ”

Мотиви:

Предлаганият текст цели да се избегне двойното начисляване на ДДС в ситуации, когато не е налице злоупотреба или риск за ощетяване на бюджета. В данъчната практика има случаи, когато данъкът е бил надлежно начислен и внесен от доставчика, но на купувача се отказва данъчен кредит на формално основание – че данъкът е бил начислен „неправомерно”. Повод за такъв отказ може да бъде например невъзможността да се

представят достатъчно данни за закупената стока или услуга (например ако стоката вече е била продадена на трето лице или за получената услуга не е подписан достатъчно подробен протокол). Тази невъзможност се приема за липса на предмет на доставката и основание за становище, че ДДС е бил начислен „неправомерно“. Отказвайки кредит на купувача, но събирайки „неправомерно“ начисления от продавача ДДС органите на НАП създават допълнително данъчно бреме, което противоречи на целите и духа на ДДС. Предлаганият текст би създал важни предпоставки за неутралността на ДДС, без да се пораждаат рискове да държавата.

3. Да се създаде нов параграф 16а със следното съдържание:

§ 16а. В чл. 72, ал. 1 думите „през който е възникнало това право“ се заменят с думите „през който е издаден данъчният документ за начисляване на изискуемия данък“.

Мотиви:

Удължаването на срока по чл. 72 от ЗДДС за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит от 3 на 12 месеца е положителна промяна, насочена към подобряване на условията за извършване на бизнес в страната. Действащият 3-месечен срок за упражняване на правото е икономически необоснован и създава ненужни допълнителни разходи за бизнеса.

Освен продължителността на срока обаче, следва да се промени и началният момент, от който срокът започва да тече. Началният момента на срока за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит, регламентиран в чл. 72, ал. 1 от ЗДДС не е съобразен с изискванията на ч. 178, б. „а“ от Директива 2006/112/ЕС, както и с нормата на чл. 71, т. 1 от ЗДДС. Посочените разпоредби поставят като задължително условие за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит получателят по доставката да притежава фактура, издадена от доставчика в съответствие със законовите изисквания. Доставчикът е задължен да издаде фактура в 5-дневен срок от датата на възникване на данъчното събитие или авансовото плащане по доставката (чл. 113, ал. 4 от ЗДДС), на която дата данъкът става изискуем (чл. 25, ал. 5, т. 1 от ЗДДС) и започва да тече срокът за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит по чл. 72 от закона.

Ако обаче доставчикът не изпълни задължението си да издаде фактура за документирание на извършената доставка на стока или услуга или издаде фактура след повече от 12 месеца (каквито случаи се срещат нерядко в реалната бизнес практика, например при огромен обем на доставките, пропуск на служител или грешки в софтуера и други) получателят няма да може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за получената доставка, защото не е изпълнено изискването да притежава данъчен документ. Доколкото срокът по чл. 72 от ЗДДС се счита в данъчната практика за преклузивен, правото на

получателя да приспадне данъчен кредит по доставката се изключва, без въобще да е настъпило най-същественото условие за упражняване на правото, а именно притежаването на данъчен документ. Липсата на данъчен документ не е по вина на получателя на доставката, а на доставчика, който не го е издал своевременно, но получателя понася санкция, изразяваща се в изключване на възможността да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит, регламентирано в чл. 68 и чл. 69 от ЗДДС. В допълнение на горното, доставчикът дължи данък за доставката, който може да бъде събран от органите по приходите до изтичането на давностния срок. На практика се стига до двойно облагане с ДДС на една и съща доставка, въпреки че ДДС е некумулятивен данък.

4. Да се създаде нов параграф 16б със следното съдържание:

§ 16б. В чл. 73а, ал. 2 думите „през данъчния период, през който данъкът е станал изискуем, като се прилага съответно чл. 126, ал. 3, т. 2 ” се заменят с „по реда на чл. 126, ал. 3, т. 1”.

Мотиви:

Действащият ред за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит в случаите по чл. 73а от ЗДДС създава необосновани затруднения за органите на НАП и за бизнеса, без да е налице реална необходимост от подобно законово решение, поради което следва да се промени.

На практика механизмът по чл. 126, ал. 3, т. 2, към който препраща разпоредбата на чл. 73а, ал. 2 от ЗДДС, не се прилага от органите на НАП. Подадените от регистрираните лица уведомления се архивират в досиетата, без органите на НАП да предприемат следващите се действия за промяна на задължението на лицето за периода, през който данъкът е станал изискуем (акт за установяване на задължението по чл. 106 от ДОПК или ревизионен акт). По този начин данъкът по доставката или вътрешнообщностната доставка остава неначислен, тъй като издаденият от получателя протокол по чл. 117, ал. 1 от ЗДДС не се отразява в справка-декларацията и в дневника за продажбите съгласно изискванията на чл. 86 от ЗДДС. Също така правото на приспадане на данъчен кредит не се упражнява, доколкото протоколът за обратно начисляване на ДДС не се включва и в дневника за покупките за съответния период.

5. В § 18 текста на чл.82, ал.2 да придобие следната редакция:

„(2) Когато доставчикът не е установен на територията на страната и доставката е с място на изпълнение на територията на страната и е облагаема, данъкът е изискуем от получателя по доставката при:

1. доставка на природен газ чрез тръбопроводи за пренос или на електрическа енергия - когато получателят е регистрирано по този закон лице;
2. доставка на стоки, които се монтират или инсталират от или за сметка на доставчика - когато получателят е регистрирано по този закон лице и доставчикът е установен на територията на друга държава членка;
3. доставка на услуги - когато получателят е данъчно задължено лице по чл. 3, ал. 1, 5 и 6.”

Мотиви:

Промяната е редакционна и осигурява възможност на чуждестранни лица, които са регистрирани в България, но не са установени за ДДС цели в страната, да осъществяват доставки, данъкът за които да бъде изискуем от получателя. По този начин се облекчават българските получатели на такива доставки (няма ефективно да внасят данъка, а ще го самоначислят и ще ползват данъчен кредит в един и същ данъчен период).

6. В § 20 текста на чл. 92 се изменя така:

1. Алинея 3 се изменя така:

“(3) Независимо от ал. 1 данъкът за възстановяване по чл. 88, ал. 3 се възстановява в 30-дневен срок от подаване на справка-декларацията, когато лицето е извършило за последните 12 месеца преди текущия месец облагаеми доставки с нулева ставка на обща стойност повече от 30 на сто от общата стойност на всички извършени от него облагаеми доставки, включително доставките с нулева ставка. За целите на изречение първо на доставки с нулева ставка се приравняват и доставките на следните услуги с място на изпълнение на територията на друга държава членка, по които получател е лице, регистрирано за целите на ДДС в друга държава членка: транспорт на стоки в рамките на Общността и оказвани във връзка с този транспорт спедиторски, куриерски и пощенски услуги, различни от услугите по чл. 49; транспортна обработка на стоки; услуги във връзка с транспорта, оказвани от агенти, брокери и други посредници, действащи от името и за сметка на друго лице, както и услугите по оценка, експертиза и работа върху движими вещи.”

2. В ал. 5 думите „по ал. 3 и 4” се заменят с „по ал. 3, 4 и 11”.
3. В ал. 6 думите „по ал. 1 - 5” се заменят с „по ал. 1 – 5 и 11”.
4. Ал. 10 остава непроменена.
5. Създава се нова ал. 11 със следното съдържание:

„(11) Независимо от ал. 1 данъкът за възстановяване по чл. 88, ал. 3 се възстановява в 10-дневен срок от подаване на справка-декларацията, когато лицето представи обезпечение в пари, в държавни ценни книжа или в безусловна и неотменяема банкова гаранция със срок на действие не по-кратък от 4 месеца, в размер на искания за възстановяване данък. Обезпечението се предоставя със срок до приключването на проверка или ревизия за съответния данъчен период, за който е подадена справка-декларацията по изречение първо, но не по-дълъг от 4 месеца, а в случаите по чл. 114, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс – не по-дълъг от 8 месеца.

Мотиви:

Със създаването на тази нова разпоредба се цели предоставяне на възможност на данъчно задължените лица, регистрирани по ЗДДС, които не отговарят на условията по чл.92, ал.3 (износители) и 4 (приоритетни инвестиционни проекти, получили разрешение от МФ) ЗДДС, да възстановяват в кратък срок ДДС. Целта на разпоредбата е да се даде възможност на данъкоплатеца да предостави обезпечение –пари, ДЦК, банкова гаранция и т.н., което ще гарантира държавата за евентуални бъдещи вземания за данък, като същевременно лицето ще може да разполага с финансови ресурси без да се изчаква приключване на тримесечна процедура. Въвеждайки този механизъм фирмите ще имат възможност да възстановяват ДДС след като са предоставили обезпечение в кратък срок.

Тази разпоредба би могла да се приложи за инвеститорите „на зелено”, защото към днешна дата за периода на инвестицията, в който размерът на подлежащия на възстановяване ДДС е най-голям, не съществува друг механизъм, освен тримесечната процедура.

Предлагаме също отпадане на предложените промени в ал. 10. Според нас ограничаването на възможността данъкоплатците да получат лихви при забава на ефективното възстановяване на ДДС е погрешен сигнал към органите на НАП и стимул данъчните ревизии да продължават неоправдано дълго.

7. Създава се нов параграф 27а със следното съдържание:

§ 27а. В чл. 115 се създава ал. 7:

„(7) При увеличение на данъчната основа, установено с влязъл в сила ревизионен акт, доставчикът има право да издаде дебитно известие за размера на допълнително установения с ревизионния акт и платен данък. Доставчикът не отразява дебитното известие по изречение първо в отчетните регистри и в справка-декларацията си.”

Мотиви:

Когато при ревизия се увеличава размера на начисления за възмездна доставка ДДС, този данък се събира, без да се отчита правото на данъчен кредит на получателя по доставката. Последният не може да ползва данъчен кредит въз основа на ревизионния акт. Предлагаме изрично да се предвиди възможност за издаване на дебитно известие само за допълнителния ДДС, въз основа на който получателят по доставката да има право на данъчен кредит, при спазване на общите изисквания на закона. Така би се избегнало нарушаването на неутралността на ДДС, което се наблюдава в сегашната практика.

8. Създава се нов параграф 32а със следното съдържание:

§ 32а. В чл. 133 се създава ал. 7:

„(7) Акредитиран представител по ал. 1 не се изисква за чуждестранни лица, които са установени на територията на държава-членка.”

Мотиви:

Предлаганата промяна цели по-пълно съответствие на закона с европейското право и в частност с чл. 204 от Директива 2006 /112/ЕЕС.

9. Параграф 42 да отпадне.

Мотиви:

Предложените промени биха премахнали важни гаранции, че данъчните нарушения няма да водят до (опити за) неколккратно събиране на един и същ данък, включително от коректни данъкоплатци. В условията на бавна и относително неефикасна съдебна система, неоправданото разширяване на правата на органите на НАП може бързо да доведе до нарастване на данъчния натиск върху икономиката, в противоречие с икономическата същност и цели на ДДС.

10. Създава се нов параграф 46а със следното съдържание:

§ 46а. Създава се чл. 192а:

„192а. По отношение на данъчно задължено лице, което изрично писмено уведоми орган по приходите за извършено от него нарушение по тази глава преди датата на образуване на производство по проверка или ревизия по реда на Данъчно-осигурителния процесуален

кодекс, глобата, съответно имуществената санкция, не може да превишава една пета от максималния размер, предвиден за нарушението.”

Мотиви:

Предлаганият текст цели да създаде стимул за данъчно-задължените лица сами да информират администрацията за забелязани грешки при прилагането на закона.

11. В параграф 47, буква „б” да отпадне

Мотиви:

Предложената промяна ограничава ползването на данъчен кредит за автомобили и особено за 7-местни, които ползваха данъчен кредит. Администрацията трудно може да следи специфичната употреба на всеки такъв автомобил. В този контекст, от гледна точка на държавата, промяната е оправдана, но идва в момент, когато въвеждането и би могло да създаде проблеми. Ограничение, което засяга и случаите, в които автомобили се ползват за бизнес цели, е компромис с европейската система на ДДС. Такъв компромис може да бъде видян като нарушение на ангажиментите, поети от България към ЕС в областта на ДДС. Преди по-малко от година в аналогичния случай MAGOORA (Дело С-414/07) Полша беше осъдена. Според Европейския съд държава членка не може да разширява обхвата на изключенията за възстановяване на ДДС след датата на влизането в сила на европейските ДДС директиви (в конкретния случай - датата на присъединяването към ЕС). Това противоречие с европейските норми вероятно ще предизвика оплаквания до Европейската комисия. Ако бъде признато несъответствието на предложените правила с европейските норми, страната може да бъде принудена да връща събрания данък с лихви.

Ако промяната бъде въведена в сегашния и вид, без допълнителни правила относно висящите договори (за лизинг), възможна е и вълна от предоговаряне на договори за придобиване на автомобили с цел да бъдат изпреварени събитията.

12. Да се създаде нов параграф 51а със следното съдържание:

§ 51а. В Закона за нормативните актове (обн., ДВ, бр. 27 от 3.04.1973 г., изм. и доп., бр. 65 от 21.07.1995 г., доп., бр. 55 от 17.06.2003 г., в сила от 18.12.2003 г., изм. и доп., бр. 46 от 12.06.2007 г.) се правят следните изменения:

1. Чл. 2а се изменя така: „Данъчните нормативни актове трябва да бъдат обнародвани не по-късно от 45 дни преди възникването на нови задължения по отчитането, декларирането или внасянето на данъците.”

Мотиви:

Промените в отчитането, декларирането и внасянето на данъци във все по-голяма степен изисква пренастройка на специализиран софтуер и други подготвителни дейности, които засегнатите от промените предприятия трябва да извършат. 45-дневният срок е възприет в Унгария и считаме, че той е разумен. Смятаме, че предлаганата промяна би облекчила предприятията, би намалила риска от грешки при прилагането на данъчните закони и по този начин би повишила качеството на бизнес средата.

С уважение,

Евгений Иванов

Изпълнителен директор